

7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ (ανά τάξη, να γίνει αναφορά για διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση στη βάση των δεικτών Επιτυχίας, σε μια-δυο παραγράφους)

Η αξιολόγηση στο γλωσσικό μάθημα, ως βασική συνιστώσα της μαθησιακής διαδικασίας, θεωρείται ότι λειτουργεί αποτελεσματικότερα αν εξυπηρετεί τους στόχους της διδασκαλίας και μάθησης και ενσωματώνεται σε μαθησιακές εμπειρίες, με τρόπο που να διασφαλίζεται η σκιαγράφηση και η σε βάθος χρόνου παρακολούθηση της ανάπτυξης των παιδιών ως εγγράμματων.

Για την πλαισίωση αρχών αξιολόγησης στο γλωσσικό μάθημα σημειώνονται, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες παραδοχές:

- Η εμπλοκή των παιδιών σε διαδικασίες αξιολόγησης εστιάζει στο τι μπορεί το καθένα να κάνει ως αυτόνομος/η αναγνώστης/τρια και συγγραφέας, αλλά και πού μπορεί να φτάσει με διαφορετικές μορφές στήριξης.
- Οι διαδικασίες αξιολόγησης καθίστανται πιο αποτελεσματικές, όταν παιδιά και εκπαιδευτικοί συμμετέχουν (επί ίσοις όροις) στον σχεδιασμό και την πραγμάτωσή τους.
- Ευκαιρίες για αυτοαξιολόγηση ενθαρρύνουν τα παιδιά να αναπτυχθούν ως εγγράμματα, αποκτώντας σταδιακά έλεγχο (αυτορρύθμιση) της διαδικασίας μάθησης.
- Η αξιολόγηση επιτρέπει τον κριτικό αναστοχασμό εκπαιδευτικών και παιδιών για το βιωμένο (πραγματωνόμενο) αναλυτικό πρόγραμμα, τη διδασκαλία και τη μάθηση.
- Η αξιολόγηση αναγνωρίζει την παραγωγή και την κατανόηση λόγου ως σύνθετες κοινωνιοπολιτισμικές διαδικασίες, που ορίζονται και καθορίζονται από τη δράση των παιδιών ως μελών κοινοτήτων, εντός και εκτός σχολείου.
- Στη διαδικασία της αξιολόγησης αξιοποιούνται διαφορετικά μέσα και πηγές, που δίνουν την ευκαιρία στους/στις μαθητές/μαθήτριες να επιδείξουν τις γνώσεις, στάσεις και δεξιότητές τους, εμπλεκόμενα σε σύνθετες (διεπιστημονικές) δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα με το ευρύτερο κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο όπου δρουν.
- Η αξιολόγηση λαμβάνει χώρα σε διαφορετικά σημεία της διδασκαλίας και μάθησης, μέσω της εμπλοκής των παιδιών με ποικίλα κείμενα και την κατανόηση και παραγωγή λόγου για διαφορετικούς σκοπούς.
- Στην αξιολόγηση παρέχονται ευκαιρίες στους/στις μαθητές/μαθήτριες να επιδεικνύουν διαφορετικές δεξιότητες χρήσης του λόγου, μέσα από ποικίλες μορφές έκφρασης.

Στη βάση των πιο πάνω, θεωρούνται ως καταλληλότερες οι πρακτικές διαμορφωτικής αξιολόγησης, οι οποίες ενσωματώνονται λειτουργικά στην καθημερινή διδασκαλία και επιτρέπουν σε παιδιά και εκπαιδευτικούς να αξιοποιούν άμεσα τις γνώσεις και εμπειρίες που αποκτούν μέσω αυτών, με στόχο την παράλληλη όσο και ταυτόχρονη ανάπτυξή τους, ως εγγράμματων υποκειμένων. Η έννοια της τελικής αξιολόγησης αποκτά, έτσι, ιδιαίτερη σημασία, νοουμένου ότι, πέρα από την αξιολογική της μορφή ως αναγνώριση μίας τελικής επίδοσης, συνάδει με και συμβάλλει στις ευρύτερες επιδιώξεις της διαμορφωτικής αξιολόγησης.

Πρακτικές διαμορφωτικής ή και τελικής αξιολόγησης στο γλωσσικό μάθημα περιλαμβάνουν:

- αξιοποίηση δραστηριοτήτων, που ενσωματώνονται ούτως ή άλλως στην ευρύτερη ενασχόληση του παιδιού με την παραγωγή και κατανόηση λόγου σε πλαίσιο, με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια στη μαθησιακή διαδικασία, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ διδασκαλίας - μάθησης - αξιολόγησης (π.χ., παροχή ευκαιριών για αυτοαξιολόγηση,

επεξεργασία του λόγου των παιδιών ατομικά και στην ολομέλεια, μετασηματισμό κειμένων με σκοπό τη βελτίωσή τους πριν, κατά ή και μετά από την ολοκλήρωση μίας διδακτικής ενότητας κ.ο.κ.)

- σχεδιασμό δραστηριοτήτων για ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας, οι οποίες μπορεί να αξιοποιηθούν και για σκοπούς αξιολόγησης διαφορετικών κάθε φορά δεξιοτήτων ή και πτυχών της γνώσης των παιδιών, με τρόπο ώστε να τονίζεται η συλλειτουργία δεικτών (που αφορούν στην τοποθέτηση σε πλαίσιο, στην οργάνωση του λόγου και στην κριτική αποτίμηση του περιεχομένου και της αποτελεσματικότητας του λόγου)
- πλαισίωση διδακτικών πρακτικών, οι οποίες μπορεί να αξιοποιηθούν και για σκοπούς αξιολόγησης, ώστε να εξυπηρετούνται αυθεντικές επικοινωνιακές ανάγκες των παιδιών, όπως αυτές προκύπτουν από και διασυνδέονται με τις εμπειρίες τους σε ευρύτερα μαθησιακά και κοινωνιοπολιτισμικά πλαίσια (π.χ., η παροχή οδηγιών για παραγωγή κειμένου το οποίο εξυπηρετεί συγκεκριμένη επικοινωνιακή ανάγκη που προκύπτει από την ενασχόληση με ένα θέμα και λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένα στοιχεία του πλαισίου, όπως το ακροατήριο, ο σκοπός/επικοινωνιακός στόχος, το μέσο επικοινωνίας με σαφείς αναφορές στο κειμενικό είδος κ.ο.κ.)
- διαμόρφωση του πλαισίου παραγωγής και κατανόησης λόγου, με τρόπο ώστε να ευνοείται η άντληση ποιοτικών παρά ποσοτικών πληροφοριών, για τις γνώσεις και δυνατότητες των παιδιών (που θα μπορούσαν άμεσα να αξιοποιηθούν για τη στήριξη και ανάπτυξή τους, τόσο από τους/τις εκπαιδευτικούς όσο και από τα ίδια τα παιδιά)
- αξιοποίηση διαφορετικών μορφών και μέσων αξιολόγησης, περιλαμβανομένων πρακτικών όπως η χορήγηση δοκιμών αξιολόγησης που συνάδουν με τα προαναφερθέντα
- ανάπτυξη αναγνωστικών προφίλ των παιδιών που λαμβάνουν υπόψη και τις ατομικές εμπειρίες και προτιμήσεις των παιδιών ως αναγνωστών/τριών
- παροχή ευκαιριών στους/στις μαθητές/μαθήτριες για έκφραση με γλωσσικά και μη γλωσσικά μέσα
- κ.ά.

Η αξιοποίηση δεικτών επιτυχίας και δεικτών επάρκειας, για σκοπούς αξιολόγησης στο γλωσσικό μάθημα, θα πρέπει να συνάδει με τις εν λόγω αρχές, αλλά και να επιτείνει την εννοιολόγηση των δεικτών ως εργαλείων τα οποία οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χειριστούν με ευελιξία, για να επιτύχουν συγκεκριμένους στόχους.

Σημειώνεται, επίσης, ότι στο γλωσσικό μάθημα η αντιμετώπιση του λόγου ως αντικειμένου αξιολόγησης αποτελεί βασική παράμετρο της διδασκαλίας και μάθησης και εκφράζεται μέσω δεικτών όπως αυτοί που περιλαμβάνονται στον τρίτο γενικό δείκτη επιτυχίας (αξιολόγηση και κριτική κειμένων ως προς το περιεχόμενο και την αποτελεσματικότητά τους).